

PEGGY RILEY

Amity en Sorrow

‘Een prachtige en verontrustende roman over twee zusjes die opgroeien in een polygame, religieuze sekte.’ – *Publishers Weekly*

Over het boek

Niet iedereen wil worden gered...

Op het Amerikaanse platteland brandt een kerk af van een fundamentalistische sekte. In de chaos steelt Amaranth een auto en vlucht weg met haar tienerdochters Amity en Sorrow, die nog nooit de wereld buiten de sekte hebben gezien.

Na vier dagen onafgebroken te hebben gereden, verliest ze uit vermoeidheid de macht over het stuur, waardoor ze stranden bij een benzinstation. Een boer ontfermt zich over de hongerige en doodsbange vrouwen.

Terwijl Amity opbloeit, bevrijd van haar vaders onheilspellende regels en extatische geloofsbelijdenis, beweegt Sorrow hemel en aarde om terug naar huis te kunnen gaan... En ondertussen is de buitenwereld de brand niet vergeten.

Amity en Sorrow is een roman over God, seks, en het boerenleven; een onvergetelijk verhaal over geloof en verlossing, maar ook een aangrijpende roman over de sociale druk van een gemeenschap en het leren op eigen benen te staan.

Over de auteur

Peggy Riley is schrijfster van korte verhalen en theaterteksten. *Amity en Sorrow* is haar eerste roman. Ze komt oorspronkelijk uit Los Angeles, maar woont al enkele jaren aan de noordkust van Engeland.

Wil je op de hoogte worden gehouden van de romans van Orlando uitgevers? Meld je dan aan voor onze nieuwsbrief via www.orlandouitgevers.nl

PEGGY RILEY

Amity en Sorrow

Vertaald door Waldemar Noë

ORLANDO
uitgevers

Copyright © 2013 by Peggy Riley

This edition published by arrangement with Little, Brown and Company,
New York, New York, USA.

All rights reserved.

Nederlandse vertaling © 2013 Orlando uitgevers, een onderdeel van De
Arbeiderspers | A.W. Bruna Uitgevers, Utrecht

Vertaald door Waldemar Noë

Oorspronkelijke titel *Amity and Sorrow*

Oorspronkelijke uitgever Little, Brown and Company, USA

Omslagontwerp b'IJ Barbara

Foto omslag © Chiara Fersini / Trevillion Images

Foto auteur © Sara Norling

ISBN 978 90 229 6005 9

NUR 302

www.orlandouitgevers.nl

www.leescluborlando.nl

Voor Graham

Twee zussen...

Twee zussen zitten, zij aan zij, op de achterbank van een oude auto. Amity en Sorrow.

Hun warme handen liggen dicht tegen elkaar. Een band witte stof bindt hen aan elkaar, pols tegen pols.

Hun moeder, Amaranth, rijdt. De auto beweegt zich voort, eindeloos voort, maar haar ogen kijken onophoudelijk in de achteruitkijkspiegel, de weg afspeurend naar auto's achter hen.

Amity kijkt door haar raam, met haar kin, neus en voorhoofd tegen het glas, en noemt voor Sorrow alles op wat ze ziet: bruine velden en groene velden, benzinstations en graansilo's. Ze noemt het lege kruis van de elektriciteitsmast. Ze kijkt of ze het einde van de wereld ziet. Vader had hun verteld dat het komt, en dat zal het zeker. Ze zullen de tekens herkennen, zelfs ver van hem vandaan. Zelfs hier.

Sorrow zit voorovergebogen met haar hoofd naar beneden, dus ze kan niet kijken. Ze houdt haar buik vast en kreunt.

'Wagenziek,' zegt moeder.

Heimwee, denkt Amity.

Hun moeder neemt hen mee, weg van huis en alles wat ze kennen, en ze hebben geen idee hoe ze haar er ooit toe kunnen bewegen te keren en hen terug te brengen.

Toen hun moeder hen meenam, vluchtten ze voor het vuur en het geschreeuw, over het grindpad naar de auto, en Amity zag

voor het eerst waar het grindpad naartoe ging, hoe het uitkwam op een rotsachtig pad, dat naar beneden liep door een stukje naaldbos om uit te komen op een weg vol kuilen die pas beter begaanbaar werd in de stad, de stad waarvan ze had gehoord, maar waar ze nooit was geweest.

Maar moeder zei: 'Bukken, dochters. Verberg je.'

Amity deed wat haar werd gezegd, en dus kreeg ze nooit de straatlantaarns of de winkelpuien te zien, de donkere, stille straten in de avond, of de kleine gezinnen in kleine huizen, bezig met alle dingen die gewone stadsgezinnen doen. Ze zag de metalen rolluiken van de vrijwillige brandweerkazerne niet omhooggaan en niet dat het leger rode voertuigen uitrukte, maar ze hoorde wel de sirenes en zag hun lichten flitsen door haar gesloten oogleden. Ze zag niet dat de voertuigen de weg namen waar zij vandaan kwamen, en dat ze de sporen van de oude auto bedekten met hun eigen profielsporen. Ze zag hen niet moeizaam omhoogklimmen over het rotsachtige pad en daarna over het grindpad rijden, of dat ze tevergeefs de brand probeerden te blussen. Want daar, in de auto, waren er alleen de rit en de duisternis, het kijken van hun moeder, de wegen achter hen en het geluid van haar snikkende zus, terwijl hun huis zich van hen verwijderde, kilometer na kilometer.

DEEL I: MEI

1

Het rode land

Amity kijkt naar iets wat eruitziet als de zon. Een oranje bol draait hoog boven haar op een paal, draait rond in een hete, bewolkte hemel. Het doet haar denken aan thuis en aan de kerk; het lijkt alsof zij het is die tolt, rondwentelt in een ruimte gevuld met vrouwen, hun armen geheven, hun rokken opbollend als manen. Ze stelt zich voor hoe de maan bloedrood zal kleuren en de zon verduistert bij het einde van de wereld. Ze wacht er nog steeds op.

‘Amity!’ Haar moeder roept haar terug naar de aarde, terug naar het benzinstation, de hitte en de harde, uitgedroogde grond, en wenkt haar vanonder de metalen overkapping die de pompen beschut. ‘Heb je iemand gevonden?’ Amity loopt terug naar haar en ziet dat er geronnen bloed op haar moeders gezicht zit. Ze vermoedt dat dit ook bij haar het geval is, maar ze kunnen allebei niet naar het toilet om zich te wassen. De deur zit op slot.

‘Ik kwam een man tegen,’ zegt Amity. ‘Ik heb met hem gesproken.’

‘Dat mag. Dat had ik je gezegd. Wat zei hij?’

De toiletdeur is voorzien van een sticker met een dame die een driehoekige jurk draagt. Erachter zit haar zus opgesloten. ‘Hij zei dat de deur vanaf de binnenkant op slot gaat. Er is geen sleutel. Het is een knop die ze heeft omgedraaid.’

Moeder slaat met haar vlakke hand op de driehoekige dame. ‘Sorrow, kom er onmiddellijk uit. We blijven niet hier!’

Amity trekt aan haar mouw om haar blote pols met de beginnende bloeduitstorting te bedekken. Het is allemaal haar schuld. Als zij de polsband om hun polsen niet had losgemaakt, zou haar zus niet zijn weggelopen.

‘Waar ging de man naartoe?’ vraagt moeder.

Amity wijst naar de uitgestrekte velden, die door hitte en nevel koortsachtig glimmen. Ze wijst naar een geel veld, helgeel, alsof er een dooier over het land is uitgesmeerd.

‘Je bent daar toch niet naartoe gegaan!’

‘Nee!’ zegt Amity geschrokken.

Ze reden vier dagen, tot moeder de auto in de prak reed.

Vier dagen reden ze van huis naar hier.

Vier dagen en om hen heen is een nieuw seizoen aangebroken; de laatste vieze resten sneeuw van thuis smelten en vormen rivieren, bergen vlakken af en worden prairies, vervolgens velden. Vier dagen was Amity aan haar zus vastgebonden, zodat die niet kon weglopen, totdat de auto een boom raakte en over een stronk vloog en Amity de polsband afdeed en Sorrow uit de auto vluchtte en ervandoor ging.

De hemel kleurt oranje als de man van zijn velden vandaan komt. Er zit aarde op zijn overall, het valt naar beneden uit zijn opgerolde boorden. Bij elke stap verspreidt het zich als zaad. ‘Hé,’ roept hij naar Amity en hij steekt zijn hand op om te zwaaien. Dan ziet ze dat hij haar moeder ziet. Ze ziet hoe hij moeders klompen in zich opneemt en haar lange, volle rokken, haar schort en haar stoffen kapje, alsof hij dat bij Amity niet had opgemerkt. Zijn ogen volgen het bloedspoor op moeders gezicht. ‘Hé,’ zegt hij opnieuw en moeder knikt stijfjes naar hem. ‘Ik ga zo sluiten. Kan ik jullie ergens mee helpen?’

Moeder kijkt naar Amity. ‘Ik dacht dat je het hem had ver-

teld.' Toen wees ze naar de toiletdeur. 'Mijn dochter,' zegt ze.

'Zit ze nog steeds daarbinnen?' Hij bonst met zijn vuist op de sticker van de dame en roept: 'Kom eruit, hé – hoe heet ze?'

'Sorrow.'

'Sorrow?' Hij knippert met zijn ogen en bonst harder op de deur. 'Sorrow!'

Hij draait zich om naar moeder. 'Misschien is ze flauwgeval-
len?'

'Ze is koppig. Waarom hebt u geen sleutel?'

'Het is een draaiknop. Godallemachtig!' De man snelt naar een kleine winkel en raast erin rond, dan rent hij weer naar buiten in de richting van zijn velden, die donker afsteken tegen de vuurrode hemel.

Moeder kijkt hem na en zegt: 'Loopt hij zomaar weg?'

Maar hij komt terug, stopt in een oude Chevy-pick-up waarvan de rode lak door de felle zon roze is geworden, en klautert eruit met een rammelende kist gereedschap. Een jongen springt uit de laadruimte van de pick-up om hem te volgen, bruinetint en slungelachtig, met een lange zwarte staart die tot halverwege zijn rug hangt. Amity gaat achter haar moeder staan, grijpt haar rokken vast en kijkt naar hem.

De man en de jongen zoeken luidruchtig tussen het gereedschap. Ze proberen pallen en haken, vijlen en klauwhamers. Ze slaan met beitels op de scharnieren van de deur, maar ze kunnen hem niet uit de post tillen vanwege de draaiknop.

'Sorrow,' smeekt moeder. 'Doe de deur open.' Maar het blijft stil.

Ten slotte slaat de man met een voorhamer op de deurklink. Hij beukt door tot hij de deurklink eraf slaat en dan zit er een gat in de deur. De man roept erdoor, probeert tevergeefs zijn hand erdoorheen te steken. 'Nu jij,' zegt hij tegen de jongen, maar ook zijn hand is te groot.

'Jij,' zegt hij tegen Amity.

Amity duikt in elkaar totdat moeder haar achter haar rokken vandaan trekt. Dan sluipt Amity naar de deur en buigt om naar binnen te kijken, ervan overtuigd dat ze Sorrow zal zien die haar aankijkt of haar vinger uitsteekt om in Amity's oog te prikken. Maar er is alleen duisternis. Langzaam schuift ze haar hand door het gat, buigt haar pols om de knop te vinden. 'Het spijt me,' fluistert ze. Met een klik draait ze de knop om.

En dan wordt ze achteruit getrokken, opzij, de man en haar moeder rukken aan de deur en die gaat open. En pas dan wordt Sorrow onthuld, daar in het toilet, daar in haar gruwelijke rode pracht.

De man gaat naar binnen om haar op te tillen van de vloer, alsof het bloed op de tegels hem niets kan schelen, het bloed op haar boord, het bloed op haar rokken, of het bloed in haar handen. Hij pakt de bloederige band die aan haar pols hangt. 'Jezus, meid, wat heb jij uitgespookt?'

Dan gilt moeder: 'Raak haar niet aan!' En ze rent naar Sorrow, klompen glijden uit over het bloed, ze grijpt Sorrow vast om haar bij de man weg te duwen. En de man pakt haar moeder vast, schudt haar door elkaar en schreeuwt: 'Wat is er met je aan de hand, vrouw? Wat is er met jullie aan de hand?' En Amity zegt: 'Het gaat goed met haar, het gaat nu goed met haar,' en de man zegt: 'Jezus,' en haar moeder zegt: 'Zeg dat niet,' en dan is er alleen nog Sorrow die opstaat van de tegelvloer en langzaam naar haar klompen loopt met geopende, bloederige handen, en hen allen tot bedaren brengt.

'Aanschouw,' zegt ze. 'Aanschouw me.'

Twee zussen lopen in het donker hand in bebloede hand, en volgen een man en een jongen die ze niet kennen, gevolgd door een moeder. Ze lopen over het slingerende pad, weg van het benzinestation en de zandweg met de stronk waar de auto strandde; het pad dat hen tussen hopen rotzooi en schroot en de

uitgestrekte, donkere velden leidt. Ze kunnen niet zien wat voor dingen het zijn, deze vormen naast hen, deze wastobbes zonder bodem, deze gebogen houten stoelen zonder zitting, deze kozijnen en verfblikken en stapels tractorbanden. Het kan alles zijn in deze duisternis. Misschien gemene, metalen monsters, ineengedoken in groepen en formaties om met roestige klauwen passerende rokken te grijpen. Als ze dit alles zien, dan komen ze erachter dat dit een land is waar niets wordt weggegooid, een land dat ooit uit kleine familieboerderijen als deze bestond, een land dat nu omringd is door grootschalige akkerbouw, een snelweg en varkenshouderijen. Wanneer de wind uit de goede richting komt, kun je de stank ervan ruiken en het gekrijs horen.

Als ze bij het huis aankomen, zijn de drie vrouwen er bang voor. Niet vanwege hoe het eruitziet; een vervallen, met ruwe planken gepotdekseld huis dat lang, lang geleden wit is geschilderd. Niet vanwege de vier ramen, boven en beneden, donker en leeg als oogkassen. Niet vanwege de verzakte veranda beneden of de oude schurftige boom die tegen de zijkant groeit en waarvan de overhangende takken het dak bedekken. Elk huis zou hun angst inboezemen.

Als de man een hordeur opentrekt snerpen de scharnieren. Wanneer hij de voordeur openduwet, zodat ze allen in de donkere muil van zijn huis kunnen kijken, rillen ze. Het is hun verboden het te betreden. Het is een regel.

De man vraagt hen binnen, maar ze schudden allemaal hun hoofd. Moeder slaat zijn aanbod voor een bad of kop koffie af, maar ze neemt wel een paar van zijn dekens, een metalen waskom en een plastic kan met vers water aan. Wanneer de man aanbiedt om Sorrow naar de stad te brengen en 's ochtends naar een dokter te gaan, zegt ze: 'Het gaat prima met haar.'

'Het gaat niet prima met haar,' zegt de man. Hij buigt zijn hoofd om naar de bebloede Sorrow te kijken en ziet de bunge-

lende band om haar pols. ‘Waarom heeft ze die om?’

‘Die heeft haar niet verwondt,’ zegt moeder.

‘Ik zie je bloeden. Ik zie deze band bij je dochter en ik zie overal bloed. Je kunt me niet wijsmaken dat ze niet gewond is.’

Moeder schudt haar hoofd. ‘Ik heb haar niets aangedaan. Ze is niet geslagen. Het komt niet door de band. Er was een... er was een kind. En ze heeft het verloren.’

De man doet een stap in haar richting, met uitgestoken handen. ‘Het spijt me.’

‘Nee,’ zegt moeder. ‘God zij geprezen.’ Sorrow slaakt een zachte kreet.

‘Jezus!’ vloekt de man en hij gaat zijn huis binnen door de snerpende hor en hij smijt de deur dicht. Moeder staat en houdt trillend zijn dekens vast, totdat Amity ze meeneemt naar de veranda, en er daar een bed voor haar zus van maakt. Dan zakt moeder op de trap in elkaar.

Amity helpt Sorrow in het bed en gaat naast haar liggen om te bidden. Ze fluistert: ‘Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn.’ Ze wacht tot haar zus de volgende zin zegt, maar die keert haar alleen maar de rug toe en slaat haar armen om zichzelf heen, alsof ze weet wat Amity haar heeft aangedaan.